

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Παναγιώτα (Νάγια) Γρηγοράκου
Βουλευτής Λακωνίας
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα 13.5.2025

ΠΡΟΣ: Την Υπουργό Πολιτισμού, κα Λίνα Μενδώνη

ΘΕΜΑ: «Ο θεσμός των ΔΗΠΕΘΕ εκπέμπει SOS»

Το 1983, με πρωτοβουλία της τότε Υπουργού Πολιτισμού του ΠΑΣΟΚ Μελίνας Μερκούρη, ιδρύθηκε ένα θεατρικό δίκτυο με έδρες σε διάφορες πόλεις της ελληνικής περιφέρειας και φορείς τους Δήμους. Στόχος της πρωτοβουλίας αυτής ήταν όχι μόνο η ενίσχυση της θεατρικής δημιουργίας εκτός κέντρου, αλλά και η διαμόρφωση μιας πολιτιστικής ταυτότητας για την κάθε περιοχή, μέσα από τη συνεργασία με τοπικούς πολιτιστικούς φορείς, την αξιοποίηση των τοπικών καλλιτεχνικών δυνατοτήτων και την προώθηση της ανταλλαγής μεταξύ κέντρου και περιφέρειας. Ο θεσμός των Δημοτικών Περιφερειακών Θεάτρων (ΔΗΠΕΘΕ) παραμένει μέχρι σήμερα ένα από τα σημαντικότερα επιτεύγματα της σύγχρονης θεατρικής ζωής στην Ελλάδα, αποτελώντας ταυτόχρονα παράδειγμα πολιτικής για την πολιτιστική αποκέντρωση και την περιφερειακή ανάπτυξη.

Κατά τη διάρκεια της σχεδόν τεσσαρακονταετούς πορείας τους, τα ΔΗΠΕΘΕ έχουν έρθει αντιμέτωπα με σοβαρές δυσκολίες και προκλήσεις. Οικονομικά προβλήματα εξαιτίας καθυστερήσεων, αλλά και σημαντικών μειώσεων στις χρηματοδοτήσεις, καθώς και προβλήματα που αφορούν τη δαιδαλώδη πολυνομία της λειτουργίας τους. Παράλληλα, συχνά, βρίσκονται παγιδευμένα σε τοπικιστικές διαμάχες, ενώ δεν λείπουν οι περιπτώσεις που υπονομεύονται από προσωπικές φιλοδοξίες και ανταγωνισμούς τοπικών παραγόντων. Παρόλα αυτά, τα ΔΗΠΕΘΕ συνεχίζουν να προσφέρουν αξιόλογο έργο και διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην πολιτιστική αναβάθμιση της ελληνικής περιφέρειας.

Το τελευταίο διάστημα, έχει παρατηρηθεί σειρά παραιτήσεων καλλιτεχνικών διευθυντών σε ΔΗΠΕΘΕ, γεγονός που αντικατοπτρίζει τα διαρκή και ανεπίλυτα προβλήματα του θεσμού. Η απουσία ενός σαφούς και ενιαίου θεσμικού πλαισίου που να διέπει τη λειτουργία όλων των ΔΗΠΕΘΕ επιδεινώνει την κατάσταση, οδηγώντας σε δυσλειτουργίες, καθυστερήσεις και ενίοτε στην ουσιαστική αναστολή της δράσης των θεάτρων. Η ανάγκη για θεσμική αναδιάρθρωση είναι πλέον επιτακτική, ώστε να διασφαλιστεί η σταθερή και ποιοτική λειτουργία τους.

Η ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού πριν από σχεδόν ένα χρόνο με τη Νέα (τρίτη) Προγραμματική Σύμβαση έθεσε τις υποχρεώσεις που οφείλουν να τηρούν όλα τα ΔΗΠΕΘΕ. Παρόλα αυτά, στην πραγματικότητα πολλοί Δήμοι, όπως και τα ΔΣ των ΔΗΠΕΘΕ, παραβιάζουν σειρά άρθρων της εν λόγω Προγραμματικής Σύμβασης, αλλά και της εργατικής νομοθεσίας, μετατρέποντας τα ΔΗΠΕΘΕ σε προβληματικές δημοτικές επιχειρήσεις εξυπηρέτησης κομματικών ή προσωπικών αιτημάτων των εκάστοτε δημάρχων ή των προέδρων των ΔΣ.

Πιο συγκεκριμένα:

1. Κάποιοι Δήμοι δεν χρηματοδοτούν το ΔΗΠΕΘΕ όπως προβλέπεται στο άρθρ. 8 της Προγραμματικής Σύμβασης. (Άρθρ. 8 : Οικονομικές υποχρεώσεις: α. Ο Δήμος υποχρεούται, για την πραγματοποίηση των σκοπών της παρούσας Προγραμματικής, να καταβάλλει κατ' έτος [...]οικονομική ενίσχυση ή, τουλάχιστον, το ισόποσο με το σύνολο της χρηματοδότησης που λαμβάνει από το Υπουργείο Πολιτισμού).
2. Υπάρχουν ΔΗΠΕΘΕ σήμερα χωρίς Καλλιτεχνικό Διευθυντή για πολλούς μήνες ή και χρόνια παρότι στο άρθρ. 9 της Σύμβασης αυτό προβλέπεται ρητά στους βασικούς όρους.
3. Σύμφωνα με το άρθρ. 10, ο «Καλλιτεχνικός Διευθυντής προσλαμβάνεται σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο Ν. 4479/2017 – (ΦΕΚ 94/Α/29-6-2017) και αποτελεί πρόσωπο εγνωσμένου κύρους προερχόμενο από το χώρο του θεάτρου, με αναγνωρισμένη προσφορά και επαγγελματική εργασία στο θέατρο και έχει μια από τις εξής ιδιότητες: Σκηνοθέτης, Ηθοποιός, Θεατρολόγος, Θεατρικός Συγγραφέας, Κριτικός Θεάτρου, Συνθέτης ή Χορογράφος, Μεταφραστής Θεατρικών Έργων, Σκηνογράφος, Ενδυματολόγος». Επιπλέον, «ο Καλλιτεχνικός Διευθυντής πρέπει να διαθέτει τουλάχιστον 5ετή επαγγελματική εμπειρία στην οργάνωση και διεύθυνση θεατρικών παραγωγών, παράλληλα δε πρέπει να έχει αποδεδειγμένες διοικητικές και οργανωτικές ικανότητες». Εντούτοις, αρκετά ΔΗΠΕΘΕ προσλαμβάνουν Καλλιτεχνικό Διευθυντή που δεν διαθέτει τα προβλεπόμενα προσόντα.
4. Δεν υλοποιούν τουλάχιστον τρεις θεατρικές παραγωγές κατ' έτος όπως προβλέπεται στο αρθρ. 9 της Σύμβασης: «3. Να υλοποιεί τουλάχιστον τρεις θεατρικές παραγωγές κατ' έτος - δύο από την Κεντρική Σκηνή και μία από την Παιδική Σκηνή - κατά την χειμερινή και θερινή θεατρική περίοδο. Ως θεατρική παραγωγή νοείται ο σχεδιασμός και η υλοποίηση θεατρικής παράστασης με συντελεστές του ίδιου του ΔΗ.ΠΕ.ΘΕ».
5. Παραβιάζουν την παρ. 4 του άρθρ. 9 και την εργατική νομοθεσία, χρησιμοποιώντας ερασιτέχνες και όχι επαγγελματίες ηθοποιούς χωρίς αμοιβή και ανασφάλιστους (άρθρ. 9 -παρ.4: «Να απασχολεί κατά εξ ολοκλήρου επαγγελματίες ηθοποιούς, αποφοίτους αναγνωρισμένης

από το Υπουργείο Πολιτισμού δραματικής σχολής, ή ηθοποιούς μέλη του ΣΕΗ»).

Δεδομένου ότι τα ΔΗΠΕΘΕ οφείλουν να τηρούν όλες τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την Προγραμματική Σύμβαση που υπογράφουν με το ΥΠΠΟ.

Δεδομένου ότι σήμερα η απουσία ενός ξεκάθαρα και κυρίως ενιαίου θεσμικού πλαισίου λειτουργίας των ΔΗΠΕΘΕ δημιουργεί πληθώρα προβλημάτων.

Δεδομένου ότι η μη τήρηση των βασικών όρων της Προγραμματικής Σύμβασης του ΥΠΠΟ εγείρει σοβαρά ερωτήματα για το ρόλο του αρμόδιου Υπουργείου στην λειτουργία των ΔΗΠΕΘΕ.

Δεδομένου ότι ο θεσμός των ΔΗΠΕΘΕ είναι απαραίτητο να ενισχυθεί και να εκσυγχρονιστεί.

Ερωτάται η κα Υπουργός:

1. Σκοπεύετε να προχωρήσετε άμεσα σε νομοθετικές ρυθμίσεις που θα εξασφαλίζουν ένα ενιαίο, σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας των ΔΗΠΕΘΕ με στόχο να ενισχυθεί ο ρόλος και η προσφορά τους;
2. Για ποιους λόγους δεν εφαρμόζεται αυστηρά η τελευταία Προγραμματική Σύμβαση του ΥΠΠΟ που αφορά τα ΔΗΠΕΘΕ;
3. Γνωρίζετε ποια ΔΗΠΕΘΕ δεν τηρούν τους όρους της τελευταίας Προγραμματικής Σύμβασης και ποια θα είναι τα μέτρα που θα λάβετε;
4. Πόσα και ποια ΔΗΠΕΘΕ δεν έχουν σήμερα καλλιτεχνικό διευθυντή και γιατί;
5. Όταν δεν υπάρχει καλλιτεχνικός διευθυντής ποιος ασκεί τις αρμοδιότητες του, όπως αυτές περιγράφονται στο άρθρ. 10 της Προγραμματικής Σύμβασης;

Η Ερωτώσα Βουλευτής

Παναγιώτα (Νάγια) Γρηγοράκου